

214/1996. (XII. 23.) Korm. rendelet

az utazási és utazást közvetítő szerződésről

A Kormány a Polgári Törvénykönyv (a továbbiakban: Ptk.) 416. §-ában foglaltakra figyelemmel az utazási szerződések szabályozásáról szóló 213/1996. (XII. 23.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés) köteles a szerződésben meghatározott utazásból, az út egyes állomásain való tartózkodásból, szállás és az ezzel összefüggő szolgáltatásokból (így különösen: közlekedés, étkezés, idegenvezetés, szórakozás, kulturális program) álló szolgáltatást (a továbbiakban: utazás) teljesíteni, az utas pedig köteles a részvételi díjat (a továbbiakban: díj) megfizetni.

1. § Ez a rendelet - a Ptk.-ban meghatározott rendelkezések keretei között - az utazási és az utazást közvetítő szerződés szabályait állapítja meg.

Utazási szerződés

2. § (1) Az utazási szerződés alapján az utazási vállalkozó [az utazásszervező és -közvetítő tevékenység szabályozásáról szóló 213/1996. (XII. 23.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés] köteles a szerződésben meghatározott utazásból, az út egyes állomásain való tartózkodásból, szállás és az ezzel összefüggő szolgáltatásokból (így különösen: közlekedés, étkezés, idegenvezetés, szórakozás, kulturális program) álló szolgáltatást (a továbbiakban: utazás) teljesíteni, az utas pedig köteles a részvételi díjat (a továbbiakban: díj) megfizetni.

(2) Az utazási szerződésre vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell arra a szerződésre is, amelynek alapján az utazási vállalkozó díj ellenében a személyszállítás, szállás és egyéb turisztikai szolgáltatások közül legalább kettőnek előre meghatározott együttesét szolgáltatja, feltéve, hogy valamennyi szolgáltatás ellenértékét együttesen tartalmazza a kínált ár, és ha a szolgáltatás 24 óránál hosszabb időszakot érint, vagy éjszakai szállást is tartalmaz (utazási csomag).

(3) Utazási szerződés e rendelet szabályai szerint köthető. Ezekről a szabályoktól az utas hátrányára eltérő szerződési kikötés semmis, helyébe e rendelet rendelkezései lépnek.

(4) Az utazási szerződést - valamennyi kikötésével együtt - írásban kell megkötni. A szerződés egyik példányát az utasnak át kell adni.

(5) Az utazási szerződés, illetőleg a 3. § szerinti tájékoztató nem tartalmazhat az utast félrevezető feltételeket.

(6) Az utazási szerződés módosítására a megkötésére vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

3. § (1) Ha az utazási vállalkozó az általa meghirdetett utazások feltételeit és programját a programfüzetében (a továbbiakban: tájékoztató) közzéteszi, annak - úttípustól függően - egyértelműen és pontosan tartalmaznia kell:

a) az utazásszervező nevét, székhelyét, a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal által történt nyilvántartásba vétel számát, telefonszámát,

b) az úticélt, az útvonalat, az indulás pontos helyét és időpontját és a jelentősebb tartózkodási helyeket,

c) a szálláshely típusát a főbb jellemzőinek meghatározásával, helyét, a szálláshely szerinti ország szabályainak megfelelő komfortfokozatát, amennyiben a szálláshely szerinti ország komfortfokozatra vonatkozó szabályai eltérnek a hazaitól, úgy az erre vonatkozó figyelemfelhívást, valamint azt, hogy az eltérő komfortfokozatnak a hazai besorolás szerint mi a megfelelője,

d) a díj forintban meghatározott összegét, és hogy ez mely szolgáltatásokra nyújt fedezetet, a befizetendő előleget, a díj fennmaradó részét és megfizetésének rendjét,

e) a személyek szállításának eszközét és annak jellemzőit, az utasosztályokat, valamint az utasok által elfoglalható helyet (pl. kabin- vagy hálóhely hajón, hálófülke vonaton),

f) az étkezésekre vonatkozó tájékoztatást,

g) azokat a programokat, amelyeket az utazási vállalkozó a díj ellenében nyújt,

h) az általa szervezett vagy közvetített fakultatív programokon való részvétel feltételeit,

i) azt a legalacsonyabb létszámot, amely feltétele az utazás elindításának, és a határidőt, ameddig az utazási vállalkozó az utazásnak ez okból történő elmaradásáról az utast értesíteni köteles,

j) az igénybe vehető biztosításokat,

k) a vízumkötelezettségre és az egészségügyi előírásokra vonatkozó tájékoztatást, valamint

l) a célországban jellemző éghajlatra, életmódra, étkezési és közlekedési szokásokra, továbbá a célországban utazási szempontból jelentős, de a hazaitól eltérő szabályaira és szokásaira vonatkozó ismertetést,

m) a tájékoztatást arról, hogy ha az utazási vállalkozó nem tesz eleget az utasok hazaszállítására vagy az előleg, illetve részvételi díj visszafizetésére vonatkozó kötelezettségének, akkor az utas az igényének érvényesítése végett közvetlenül mely hitelintézethez, illetőleg biztosítóhoz fordulhat,

n) az általa szervezett utazások általános szerződési feltételeit,

o) az utazási vállalkozó helyi képviselőjének (a csoport mellett utaskísérői feladatokat ellátó személynek) nevét, címét, telefonszámát, az említettek hiányában azt a folyamatosan elérhető telefonszámot, amelyen az utas magyar nyelven segítséget kérhet, illetve lehetővé teszi számára, hogy az utazási vállalkozóval kapcsolatba lépjen,

p) a tájékoztatást arról, ha az utazásszervező közreműködőjének felelősségét nemzetközi egyezmény korlátozza, pontosan megjelölve a vonatkozó nemzetközi egyezményt kihirdető jogszabályt.

(2) A tájékoztatóban foglaltaktól az utazási vállalkozó - kivételesen, indokolt esetben - csak akkor térhet el, ha ezt a jogát kifejezetten fenntartotta, és a változásokat a szerződés megkötése előtt az utassal közölte. A változásokról való tájékoztatás megtörténtét az utazási szerződésnek tartalmaznia kell.

4. § (1) Ha az utazási vállalkozó a 3. §-ban meghatározottak szerinti tájékoztatót nem tette közzé, köteles az utazási szerződés megkötése előtt az utast a 3. § rendelkezéseinek megfelelően írásban tájékoztatni.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak megtörténtét az utazási szerződésben fel kell tüntetni, és azt az utas az aláírásával igazolja.

5. § Az utazási vállalkozó az utazás megkezdése előtt legalább hét nappal - ha az utazási szerződés megkötése és az indulás közötti időtartam ennél rövidebb, az utazási szerződés megkötésekor - köteles az utast [a b) pont esetében a kiskorú törvényes képviselőjét] írásban tájékoztatni a következőkről:

a) az utazási vállalkozónak az utazás célállomásán található magyarul vagy általánosan használt idegen nyelvet beszélő helyi képviselőjének nevről, címéről és telefonszámáról, ennek hiányában arról a telefonszámról vagy egyéb információról, amely lehetővé teszi az utas számára az utazási vállalkozóval történő kapcsolatfelvételt, illetve arról a helyi utazási irodáról, amelyhez az utas szükség esetén segítségért fordulhat,

b) kiskorú külföldi utazásainak vagy tartózkodásának esetében a gyermekkel vagy a gyermek tartózkodási helyén kijelölt, a gyermekért felelős személlyel történő közvetlen kapcsolatteremtés lehetőségéről.

6. § (1) Az utazási szerződésnek - az utazás tartalmától függően - a 3. § (1) bekezdésében felsoroltakon túlmenően tartalmaznia kell a következőket is:

- a) az utas nevét és lakcímét,
- b) az utazás kezdetének és befejezésének helyét és időpontját,
- c) az utas által megrendelt szolgáltatásokat,
- d) a részvételi díjban nem szereplő külön felszámításra kerülő díjakat (pl. üdülőhelyi díj, adó, horgonyzási díj),
- e) azt a határidőt, ameddig az utas költségtérítési kötelezettség nélkül elállhat a szerződéstől,
- f) a 12. § (5) bekezdésében előírt kötelezettséget,
- g) annak a biztosítónak vagy pénzügyintézetnek a megnevezését, amellyel az utazási vállalkozó a külön jogszabályban előírt vagyoni biztosítékra vonatkozóan szerződést kötött,
- h) az utazási vállalkozónak azt a kötelezettségét, hogy segítséget nyújt az utasnak, ha annak nehézségei támadnak amiatt, hogy

ha) az utazási szerződés hibás teljesítése olyan harmadik személy magatartására vezethető vissza, aki az utazási szerződésben vállalt szolgáltatások teljesítésével nincs kapcsolatban, és a hibát az utazási vállalkozó kellő gondossággal sem láthatta előre, illetve azt nem volt képes elhárítani, vagy

hb) vis maior esete [12. § (6) bekezdés c) pont] következett be.

(2) Ha az utazási szerződést az utazás megkezdése előtt 35 napon belül vagy a 11. § (3) bekezdésére figyelemmel a szerződésben az elállásra előírt ennél hosszabb határidőn belül kötik, az utazási szerződésnek tartalmaznia kell azt is, hogy az utast elállása esetén a 11. § (3) bekezdésében meghatározott költségek terhelik.

(3) Az utazási szerződésnek tartalmaznia kell azt is, hogy a díj magában foglalja-e a baleset-, betegség- és poggyász-, illetve az elállás kockázatára vonatkozó biztosítás díját. Amennyiben a baleset-, betegség- és poggyászbiztosítást az utas az utazási vállalkozó közreműködésével köti meg, valamint ha az utazási vállalkozó az utasai javára szóló - a külön jogszabályban előírt - biztosítást kötött, az utazási vállalkozó köteles a biztosítási kötvényt, illetőleg a biztosítás igénybevételére jogosító bizonylatot a kifizetett szolgáltatások igénybevételére jogosító iratok átadásával egyidejűleg az utasnak átadni.

(4) Ha az utazási szerződés a külön felszámítható díjakról [(1) bekezdés d) pont] nem rendelkezik, akkor azok a díj részét képezik, és külön nem számíthatók fel.

(5) Ha az utazási vállalkozó az utazásról a 3. § (1) bekezdésében foglaltakat tartalmazó tájékoztatót tett közzé, az utazási szerződésben elegendő a tájékoztatóra utalni.

(6) Ha az utazás a 24 órát nem haladja meg és szálláshelyszolgáltatást nem tartalmaz, a szerződésben elegendő a feleken túlmenően megjelölni az utazás napját, a célállomást, a személyek szállításának eszközét, a programot, az egyéb szolgáltatást és a részvételi díjat.

(7) Az utas egyedi megrendelése alapján kötött szerződésnek az (1) bekezdés a) pontjában és a 3. § (1) bekezdésének a) pontjában foglaltak mellett tartalmaznia kell az utas által igényelt szolgáltatás megjelölését, igénybevételének idejét, a szolgáltatást nyújtó megjelölését, a szolgáltatásnak a szervezési díjat is magában foglaló díját.

7. § (1) Az utazási vállalkozó köteles meggyőződni arról, hogy a tevékenysége során igénybe vett belföldi szálláshelyek és egyéb szolgáltatások nyújtói rendelkeznek-e adószámmal, illetve a fizetővendéglátó tevékenységet folytató szálláshelyet a szálláshely szerint illetékes jegyző a külön jogszabályban foglaltak szerint nyilvántartásba vette-e.

(2) Az utazási vállalkozó köteles gondoskodni arról, hogy a társasutazáson résztvevő csoportokat külföldön a célszág nyelvét vagy a célszágban általánosan használt világnyelvet beszéző, idegenvezetésre jogosult személy kísérje. E rendelet alkalmazásában társasutazáson résztvevő csoportnak azt kell tekinteni, amelynél a csoport létszáma eléri a 3. § (1) bekezdésének i) pontja szerint az utazási vállalkozó által meghatározott minimális létszámot.

Amennyiben az utazási vállalkozó nem határozta meg a csoport minimális létszámát, akkor csoportnak azt kell tekinteni, amelynél az azonos időpontban, azonos útvonalon, azonos szolgáltatásokat igénybe vevők létszáma a 15 főt eléri.

(3) Az utazási vállalkozó az utast legkésőbb az utazási szerződés megkötésével egyidejűleg köteles tájékoztatni arról, hogy biztosít-e a (2) bekezdésben meghatározott feltételeknek megfelelő idegenvezetésre jogosult személyt abban az esetben is, ha az utasok létszáma nem éri el a (2) bekezdésben meghatározott létszámot.

(4) Ha az utazást különjáratú autóbussz igénybevételével bonyolítják le, az utazásszervező köteles gondoskodni arról, hogy a külön jogszabályban előírt iratok (pl. utasjegyzék) az autóbussz vezetőjének rendelkezésére álljanak.

8. § (1) Az utazási szerződésben meghatározott díjak nem emelhetők, kivéve, ha a díjemelés lehetőségéről a szerződés rendelkezik. A díj emelésére kizárólag a közlekedési költségek nemzetközi egyezményen alapuló díjszabási vagy hatósági árának változása miatt, továbbá egyes szolgáltatásokkal kapcsolatos adó, illeték, valamint a szolgáltatóval kötött szerződésben szereplő deviza forintárfolyamának időközi változása miatt kerülhet sor. A díjemelés mértékének arányosnak kell lennie a költségek emelkedésének mértékével. A díjemelés indokát az utassal írásban közölni kell.

(2) Az utazási szerződésben meghatározott díjak összege az indulást megelőző 20 napon belül az (1) bekezdésben meghatározott okból sem emelhető.

(3) Az utazási szerződés megkötésekor előleg címén a díj legfeljebb 40 százalékának befizetése követelhető. Ettől a rendelkezéstől el lehet térni, ha a külföldi közreműködéssel kötött szerződés ennél szigorúbb kötelezettséget ró az utazási vállalkozóra.

(4) A díj teljes összegének megfizetését az utazási vállalkozó legkorábban az utazás megkezdése előtt 30 nappal igényelheti, kivéve, ha a külföldi közreműködéssel kötött szerződés miatt korábbi idő indokolt.

9. § (1) Az utas jogosult az utazási szerződésben leköötött utazásban való részvétel jogát harmadik személy részére engedményezni. Az utas köteles erről az utazási vállalkozót haladéktalanul tájékoztatni. Az engedményezést megelőzően keletkezett szerződéses kötelezettségeikért és az engedményezésből eredő igazolt többletköltségekért az engedményező és az engedményes egyetemlegesen felel.

(2) Az utas olyan személyre engedményezheti az utazásban való részvétel jogát, aki megfelel az utazási szerződésben meghatározott utazási feltételeknek.

10. § (1) Az utazási vállalkozó legkésőbb az utazás megkezdése előtt 15 nappal írásban tett nyilatkozattal elállhat az utazási szerződéstől.

(2) Ha az utazási vállalkozó nem az utas érdekkörében felmerült okból áll el az utazási szerződéstől,

a) az utas az eredetivel azonos vagy magasabb értékű helyettesítő szolgáltatásra tarthat igényt, ha ennek nyújtására az utazási vállalkozónak lehetősége van,

b) ha az utazási vállalkozó az a) pont szerinti helyettesítő szolgáltatás nyújtására nem képes, vagy az utas a neki felkínált helyettesítő szolgáltatást nem fogadja el, az utas követelheti a teljes befizetett díj azonnali visszafizetését és a díj után évi 20% mértékű kamat megfizetését.

(3) Ha a (2) bekezdés a) pontja szerinti helyettesítő szolgáltatás az eredetinel alacsonyabb értékű, az utazási vállalkozó köteles a díjkülönbözetet az utasnak megtéríteni.

(4) Ha az utazási vállalkozó nem az utas érdekkörében felmerült okból áll el az utazási szerződéstől, a (2)-(3) bekezdésben foglaltakon túlmenően köteles az utasnak az elállás következtében felmerült kárát (ideértve a nem vagyoni kárt is) megtéríteni, kivéve, ha

a) az emberi életet és egészséget, illetve a vagyonbiztonságot veszélyeztető külső körülmény merül fel, amely a szerződés megkötésekor nem volt előre látható és az adott helyzetben elvárható gondossággal nem volt elhárítható, vagy

b) a jelentkezők létszáma a meghirdetett legalacsonyabb résztvevőszámot nem éri el.

11. § (1) Az utas az utazás megkezdése előtt az utazási szerződéstől írásban tett nyilatkozattal bármikor elállhat.

 (2) Ha az utas nem a saját érdekkörében felmerült okból áll el, különösen, ha a díj emelkedésének mértéke a 10%-ot meghaladja, vagy az utazási vállalkozó az utazási szerződésben foglaltakat lényegesen módosítani kívánja, illetőleg a program lényegesen megváltozott, az utast a 10. § (2) bekezdésében, illetve a 10. § (4) bekezdésében meghatározott jogok illetik meg. Nem minősül az utas saját érdekkörében felmerült okból történő elállásnak, ha azért áll el, mert az úti cél vagy az ahhoz vezető útvonal olyan területet érint, ahová az utazást a Külügyminisztérium nem ajánlja.

 (3) Ha az utas nem a (2) bekezdésben meghatározott okból áll el, az utazási vállalkozó kárának ellentételezésére kártalanítást igényelhet, amelynek mértéke a szerződésben meghatározott utazási szolgáltatás ellenértékéeként megállapított díj összegét nem haladhatja meg. Az utazási vállalkozó a kártalanítási igényét a meghirdetett részvételi díj számlakéában kifejezett átalány formájában is megállapíthatja. Az utazási vállalkozó nem igényelhet kártalanítást, ha az utas az elállási jogát legkésőbb az utazás megkezdése előtt 35 nappal vagy az utazási szerződésben az elállásra meghatározott időtartam alatt gyakorolja. Az utazási szerződésben 35 napnál korábbi határidő csak akkor határozható meg, ha a külföldi közreműködő az elállásra 30 napnál korábbi határidőt kötött ki.

12. § (1) A szerződésben vállalt szolgáltatások teljesítéséért az utazásszervező felel. Külföldi utazásszervező utazásainak belföldi értékesítése esetén a teljesítésért az utassal szemben az utazásközvetítő úgy felel, mintha maga szervezte volna az utazást. Ha az utazásszervező az utazást nem a szerződésnek megfelelően teljesíti, köteles a díjat arányosan leszállítani.

(2) Az utazásszervező nem köteles a díjat leszállítani, ha az utas valamely szolgáltatást saját elhatározásából vagy az érdekkörében felmerült okból nem vett igénybe.

(3) Ha az utazás megkezdését követően az utazásszervező a szerződésben meghatározott szolgáltatások jelentős részét teljesíteni nem tudja, köteles azokat más megfelelő, hasonló értékű szolgáltatásokkal pótolni. Ha az ilyen szolgáltatások értéke a nem teljesített szolgáltatások értékét meghaladja, a költségkülönböt az utasra nem hárítható át. Ha az utazásszervező ilyen helyettesítő szolgáltatást nyújtani nem tud, vagy az utas azt indokoltan nem fogadja el, az utazási vállalkozó köteles az utast az utazás kiinduló helyére szállítani, ennek költségeit viselni, és az igénybe vett szolgáltatások értékével csökkentett díjat visszafizetni.

(4) Az utazási szerződés lehetetlenülésére és teljesítésének megtagadására a Ptk. megfelelő rendelkezéseit kell alkalmazni.

(5) Az utas a hiba felfedezése után haladéktalanul köteles a kifogását az utaskísérővel és a helyszíni szolgálattal közölni. A közlés késedelméből eredő kárért felelős. Az utaskísérő köteles közreműködni a kifogásnak a helyszíni szolgáltatónak történő bejelentése során. Az utaskísérő az utas bejelentését köteles jegyzőkönyvbe foglalni és ennek egyik példányát az utasnak átadni. A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell, hogy az utas a panaszát a helyszíni szolgáltatónak is bejelentette. Az utaskísérő köteles az utazási vállalkozót haladéktalanul tájékoztatni, továbbá a szükséges intézkedéseket haladéktalanul megtenni. Utaskísérő hiányában - amennyiben a helyi szolgáltató a panaszt nem orvosolta - az utas azt az utazási irodát köteles tájékoztatni, amelyet az utazási vállalkozó az általa kiadott részvételi jegyen megjelölt.

(6) Az utazási vállalkozó felel az utazási szerződés nem, vagy hibás teljesítéséből eredő károkért, kivéve, ha a nem, vagy hibás teljesítés sem az ő, sem az általa igénybe vett közreműködő magatartására nem vezethető vissza, különösen ha

a) a szerződés teljesítésében mutatkozó hiányosságok az utas magatartására vezethetők vissza, vagy

b) a hibák olyan harmadik személy magatartására vezethetők vissza, aki az utazási szerződésben vállalt szolgáltatások teljesítésével nincs kapcsolatban, s a hibát az utazási vállalkozó kellő gondossággal sem láthatta előre, illetve azt nem volt képes elhárítani, vagy

c) vis maior esete következett be. Ilyennek minősül az olyan szokatlan, előre nem látható körülmény, amely az utazási vállalkozó akaratán kívül áll, s amelynek következményeit az utazási vállalkozó a legkörültekintőbb gondosság mellett sem lett volna képes elhárítani.

(7) A (6) bekezdés b) és c) pontja esetében az utazási vállalkozó köteles segítséget nyújtani az utasnak, amennyiben nehézségei támadnak.

13. § Ha e rendelet eltérően nem rendelkezik, a szerződösszegésre a Ptk. vonatkozó rendelkezései az irányadók.

 14. § (1) Az utazási vállalkozó a szolgáltatás teljesítéséhez igénybe vett közreműködőjének magatartásáért úgy felel, mintha maga járt volna el, kivéve, ha a szolgáltatás közreműködőjének felelősségét jogszabályban kihirdetett nemzetközi egyezmény korlátozza.

(2) Ha az utazásközvetítő az utazási szerződést külföldi utazásszervező bizományosaként kötötte, az utazási szerződés megszegésével okozott kárért úgy felel mint az utazásszervező.

(3) Ha a 6. § (7) bekezdésében meghatározott szerződés utazási szerződés, az utazási vállalkozó úgy felel, mint az utazásszervező. Ha a 6. § (7) bekezdésében meghatározott szerződés nem minősül utazási szerződésnek, az utazási vállalkozó a szolgáltatást teljesítő magatartásáért akkor felel, ha annak megválasztásában és az utas rendelkezésének megfelelő utasítás adásában mulasztás terheli.

(4) Ha az utas az utazási szerződést utazásközvetítő útján kötötte, az utazással kapcsolatos szavatossági, kártérítési igényét az utazásközvetítőnek is bejelentheti.

15. § Az utazási vállalkozó az utazási szerződés megkötésekor köteles e rendeletre az utas figyelmét megfelelő módon felhívni.

Utazást közvetítő szerződés

16. § (1) Az utazást közvetítő szerződés alapján az utazásközvetítő létrehozza az utazásszervező és az utas közötti utazási szerződést az utas által igényelt utazási szolgáltatásokra figyelemmel. Az utazásközvetítő e körben a megbízottra vonatkozó szabályok szerint jár el. Az utazásközvetítő ebben az esetben a közvetítésért járó díjat igényelheti az utazásszervezőtől. Az utas által befizetett részvételi díjak az utazásszervezőt illetik meg, azzal az utazásközvetítő nem rendelkezhet.

(2) Az utazást közvetítő szerződésnek írásban tartalmaznia kell az utas által igényelt utazási szolgáltatásokat.

 17. § (1) Ez a rendelet a szervezett utazási formákról szóló, 1990. június 13-i 90/314/EGK tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

(2) Ez a rendelet 1997. január 1-jén lép hatályba, rendelkezéseit a hatálybalépését követően kiadott tájékoztatóknál, illetve a hatálybalépését követően kötött szerződéseknél kell alkalmazni.

(3) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti az utazási szerződésekről szóló 11/1978. (III. 1.) MT rendelet.